

Vlasic, 26. i 27. 05. 2005. godine

Identifikacija prava stecajnog duznika nad stecajnom masom

TRANSFORMACIJA PRAVA NAD IMOVINOM PREDUZECA

- **Pravo upravljanja**, uvedeno odmah nakon drugog svjetskog rata, sve je bilo opštenarodna imovina, a drustveno pravno lice je imalo pravo upravljanja tom imovinom
- **Pravo koristenja** drustvenopravnih lica je uvedeno Ustavnim zakonom iz 1953, kada je uvedena i drustvena imovina. Pravo koristenja je obuhvatalo pravo da se ta imovina koristi, raspolaze sa njom, prenosi na druge subjekte, da ih opterecuje, te daje u zakup
- Zakon o uknjizbi nekretnina u drustvenom vlasnistvu (Sluzbeni list "SFRJ" 12/65) odreduje da se upisana drzavna svojina smatra drustvenom svojinom, a upisano pravo upravljanja kao pravo koristenja (cl. 5. st. 1), ako je naznacen organ upravljanja i nositelj prava koristenja, bitno je ko ima pravo koristenja (cl. 5. 3.)

Pravo raspolaganja

- Pravo raspolaganja imovinom preduzeca je uvedeno ZUR-om (“Sluzbeni list SFRJ” 53/76), i ono je obuhvatalo prenos sredstava na drugo drustveno lice, otudjenje, davanje na privremenu upotrebu i drugacije raspolaganje tim sredstvima (clan 243 ZUR-a)
- Zakon o uknjizenju nekretnina u drustvenoj svojini (Sluzbeni list “SFRJ” 28/77), cl. 6. odreduje da se nazanacenje u ZK prava koristenja smatra pravom raspolaganja (ne mora pisati ta izmjena u ZK ali izvod mora da sadrzi samo pravo na raspolaganje)

PRETVORBA DRUSTVENOG VLASNIŠTVA

- U RS, 1993 g. Zakon o prenosu društvene u državnu svojinu (4/93, 8/96, 9/95, 20/98)
- U RBiH, koji se i sada primjenjuje u FBiH, isti zakon 1994 (33/94)
- U FBiH, Zakon o početnom bilansu stanja preduzeca i banaka (12/98), član 3. st. 4 pretvara upisano pravo raspolaganja (ali ne i ako je upisano pravo korištenja!) u vlasništvo preduzeca i banaka

- U RS takvog propisa nema, postavlja se pitanje da li se može u stečajnom (ili izvršnom) postupku prodati imovina za koju je u ZK upisano državno (društveno vlasništvo) sa pravom raspolaganja (ili korištenja) u korist stečajnog dužnika
- Prema RS Zakonu o preduzecima, čl. 53, preduzeće odgovara cjelokupnom svojom imovinom za svoje obaveze, ali nije vlasništvo stečajnog dužnika ono što je u ZK upisano kao (društvena svojina) vlasništvo države
- Da li to znači da se imovina stečajnog dužnika uvijek mora prodavati po pravilima izvršnog postupka, kada u ZK ne postoji upis stečajnog dužnika kao vlasnika?
- Ili se i bez primjene izvršnog postupka može prodavati ono pravo koje je u korist stečajnog dužnika i upisano ZK?

Zaključak o pravu upravljanja, koristenja i raspolaganja

- Nizom pravnih propisa, ova prava upisana u ZK su u FBiH na nepovezan način svedena na isto pravo, pravo vlasništva preduzeca
- U RS dva prethodna prava (upravljanje i korištenje) su svedena na pravo raspolaganja, koje se po sadašnjoj sudskoj praksi tretiraju kao i pravo vlasništva preduzeca
- Prema tekstu budućeg novog Zakona o vlasničkim odnosima, pravo upravljanja, korištenja i raspolaganja postaju pravo vlasništva